

Jaarstukken 2022

Gemeente
Hengelo

Inleiding

In dit hoofdstuk staat de financiële positie van de gemeente Hengelo beschreven. De jaarrekening sluit dit jaar met een positief saldo na bestemming van € 13,1 miljoen. In paragraaf 4.1 staat een samenvatting van de grootste afwijkingen die leiden tot dit saldo. In de programmaverantwoording in hoofdstuk 5 leest u vervolgens alle voor- en nadelen van meer dan € 50.000 ten opzichte van de aangepaste begroting 2022.

In paragraaf 4.2 lichten we toe hoe we met structurele effecten vanuit deze jaarrekening omgaan en in paragraaf 4.3 staat het bestemmingsvoorstel. Dit is een voorstel hoe het voordelige saldo in 2023 bestemd wordt.

De laatste twee paragrafen van dit hoofdstuk (4.4 en 4.5) gaan in op hoe het weerstandsvermogen, de algemene reserve en de overige reserves zich hebben ontwikkeld in 2022.

4.1 Saldo jaarrekening

Exploitatieresultaat (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	Rekening 2022	Vershil tussen begroting na wijz. en rekening	V/N
	(1)	(2)	(3)	(2) - (3)	
Baten	312.918	366.129	361.421	-4.707	N
Lasten	314.907	363.417	336.582	26.835	V
Saldo van baten en lasten	-1.989	2.712	24.839	22.127	V
Ontrekkingen aan reserves	9.435	42.126	31.483	-10.643	N
Toevoegingen aan reserves	7.348	44.252	39.066	5.186	V
Mutaties reserves	2.088	-2.126	-7.583	-5.457	N
Gerealiseerd resultaat	98	586	17.256	16.670	V
Bestemmingsvoorstel 2022			-4.125		
Resultaat na bestemmingsvoorstel	98	586	13.131	12.545	V

De jaarrekening, zoals deze in hoofdstuk 7 is opgenomen, sluit met een totaal saldo van baten en lasten van € 13,1 miljoen voordelig na het aan de raad voorgestelde bestemmingsvoorstel, zoals opgenomen in hoofdstuk 4.4. Na de verwerking van de laatst vastgestelde begrotingswijziging 2022 was sprake van een verwacht voordelig saldo van € 586.000. Een te verklaren afwijking daarom van afgerond € 12,5 miljoen, rekening houdend met het bestemmingsvoorstel.

Het afgelopen jaar hebben wij op een aantal momenten gerapporteerd over het saldo van baten en lasten en het verwachte resultaat. In de 1e Beleidsrapportage presenteerden wij u een begrotingsoverschot van € 566.000. In de 2e Beleidsrapportage presenteerden we een begrotingsoverschot van € 7,7 miljoen daar bovenop. Dit overschot hebben we in onze algemene reserve gestort en verwerkt in onze begroting. Na de laatste begrotingswijziging in 2022 was daarmee het verwachte saldo € 586.000.

Programma (bedragen x € 1.000)	Vershil tussen begroot en jaarrekening
1 Veiligheid	417
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-101
3 Economie	189
4 Onderwijs	1.508
5 Sport, cultuur en recreatie	41
6 Sociaal domein	10.852
7 Volksgezondheid en milieu	367
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.334
9 Bestuur en ondersteuning	1.063
Subtotaal	16.670
Bestemmingsvoorstel 2022	-4.125
Eindtotaal	12.545

In bovenstaande tabel staan de verschillen tussen begroot en werkelijk per programma vermeld. Hierna volgt een samenvatting van de verschillen op hoofdlijnen en grote afwijkingen. Dit doen we voor afwijkingen op programmaniveau van meer dan € 0,5 miljoen. Opgeteld kunnen de verschillen die we samenvatten afwijken van de totale financiële afwijking van het programma. Dit komt doordat we hier alleen de grote afwijkingen benoemen. Een meer uitgebreide toelichting op alle verschillen vindt u dan ook in hoofdstuk 5.2 - Toelichting op de beleidsprogramma's.

Programma 4 Onderwijs € 1,5 miljoen voordeel

We hebben door het afstoten van een schoolgebouw en diverse gymlokalen minder uitgaven op het gebied van onderhoud, energie en schoonmaak. Daarnaast is er, naast het reguliere onderhoud, geen beroep gedaan op het spoedbudget onderhoud voor onderwijshuisvesting. Dit zorgt samen voor een voordeel van ongeveer € 0,5 miljoen.

Voor de uitvoering van onze taken op het gebied van onderwijsbeleid beschikken wij naast onze eigen middelen ook over (tijdelijke) middelen van het rijk. Het gaat om meerjarige Rijksmiddelen Onderwijsachterstandenbeleid en incidentele Rijksmiddelen gelieerd aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Een deel van de activiteiten zijn financieel te dekken vanuit de ontvangen rijksmiddelen, waardoor onze eigen middelen over blijven. Het gaat om een bedrag van € 0,7 miljoen. Daarnaast hebben we een aanvullende, niet begrote, subsidie ontvangen voor de uitvoering van de RMC functie (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten) van bijna € 0,2 miljoen.

Programma 6 Sociaal Domein € 10,8 miljoen voordeel

Dit programma bedraagt ongeveer 50% van de uitgaven van onze gehele begroting. Op dit programma drukken ook de meeste kosten en opbrengsten als gevolg van de energie- en vluchtelingencrisis, waarvoor van het rijk incidentele middelen zijn ontvangen in 2022. We zien daarom ook een aantal financiële afwijkingen die (een bijzonder) incidenteel karakter hebben:

- Bijvoorbeeld op het onderdeel noodopvang van vluchtelingen. De normvergoeding van het rijk is mede door de wijze waarop we de opvang hebben georganiseerd niet volledig nodig gebleken (voordeel van € 2,7 miljoen).
- Er is, ondanks brede communicatie, veel minder beroep dan verwacht gedaan op de lokale energieregeling (voordeel van € 2,4 miljoen in programma 6 en nadeel in programma 9) en iets minder dan verwacht op de landelijke regeling (voordeel € 0,3 miljoen)
- We hebben een teruggave vanuit de Gemeente Enschede gekregen als centrumgemeente voor Beschermd Wonen (voordeel per saldo van € 0,63 miljoen)
- Er was dit jaar sprake van een halvering van het aantal cliënten in het Landelijk Transitie Arrangement. Dit betreft kostbare zorg per cliënt waarbij we geen invloed hebben op de instroom (voordeel € 0,7 miljoen)

Daarnaast zijn er voordelen doordat er op onderdelen een anders dan verwachte trend was in cliënten of indicaties dan waarop wij onze prognoses in de 2e Beleidsrapportage hadden gebaseerd.

- We hadden verwacht binnen het BUIG budget uit te komen op een tekort van € 1,2 miljoen. Doordat het aantal bijstandsgerechtigden is gedaald is het tekort € 0,45 miljoen lager (voordeel € 0,45 miljoen)
- Het beroep op de bijzondere bijstand is gedaald (voordeel € 0,3 miljoen)
- Binnen maatwerkdienstverlening 18+ een voordeel van € 0,4 miljoen
- Binnen maatwerkdienstverlening 18- enkele verschuivingen tussen verschillende zorgvormen en minder beroep op beschikbaarheidsvoorzieningen (voordeel € 0,6 miljoen)

Daarnaast zijn er enkele activiteiten die later dan 2022 zullen plaatsvinden of doorlopen en waarvoor de financiële voordelen overgeheveld worden naar 2023 voor een bedrag van € 0,4 mln. (inburgering, schuldhulpverlening en landelijke energietoeslag).

Bovenstaand zijn enkele grotere afwijkingen. Voor het totale beeld en een toelichting op de samenhang met het maatregelenpakket en het transformatieplan verwijzen we naar programma 6.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing € 2,3 miljoen voordeel

Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door enkele mutaties in de grondexploitaties. Daardoor is er op dat onderdeel een voordeel van € 2,2 miljoen. Dit zorgt tegelijkertijd voor een nadeel in programma 9 van bijna gelijke omvang in verband met de verrekening met de reserve grondexploitatie.

Programma 9 Bestuur en ondersteuning € 1 miljoen voordeel

Programma 9 bestaat uit een diversiteit aan activiteiten. Het totaal aan saldo is beperkt maar er zijn wel grote mutaties in de taakvelden. De grootste financiële afwijkingen zijn:

- We hebben per saldo €5,4 miljoen minder verrekend met reserves. Dit is een nadeel in programma 9. Er is bijvoorbeeld minder beroep gedaan op de lokale energieregeling, welke we zouden dekken uit de Algemene Reserve (€2,4 miljoen nadeel). Dit is een voordeel in programma 6 en een nadeel in programma 9. Hetzelfde zien we bij de grondexploitaties, een voordeel in programma 8 en een nadeel in programma 9.
- De decembercirculaire kon niet meer worden verwerkt in onze begroting. Dit zorgt voor een voordeel van €4,9 miljoen. U bent hier al over geïnformeerd in de raadsbrief (3515925). Een deel van deze middelen is bedoeld voor 2023, daarom zijn deze benoemd in het bestemmingsvoorstel.
- Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt hebben we slechts een deel van de benodigde capaciteit kunnen opvullen met ingehuurd personeel. Dit zorgt voor een voordeel op overhead van € 1 miljoen.
- Doordat de ambitie in investeringen in tijd wat te hoog was kon er minder rente worden doorberekend aan de taakvelden. Tevens is er te weinig omslagrente doorberekend. Dit zorgt in programma 9 op het gebied van treasury voor een nadeel van € 646.000, en voor voordelen in de andere programma's.
- Een deel van de voorziening pensioen wethouders kon vrijvallen door wijziging van de rekenrente (voordeel € 718.000)
- Onze inschattingen op het gebied van belastingen waren door diverse oorzaken anders dan verwacht bij de 2e Beleidsrapportage. Dit zorgt voor een voordeel van € 291.000.